

Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци

***развитие на производството,
вноса, износа и продажбите
в България***

Състояние към декември 2017 г.

*Изготвен със съдействието на
Съюза на преработвателите на плодове и зеленчуци (СППЗ)*

гр. София, юни 2018 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I . ИКОНОМИЧЕСКИ ПЕРСПЕКТИВИ ПРЕД ЕС-28 И ЕВРОЗОНАТА	8
II . ОСНОВНИ МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ	10
2.1. Брутен вътрешен продукт	11
2.2. Производство	11
2.3. Продажби на дребно	12
2.4. Стокообмен	12
2.5. Чуждестранни инвестиции	13
2.6. Заетост	14
2.7. Заплати и доходи	14
2.8. Международен туризъм	14
2.9. Консолидиран бюджет	15
III . ОСНОВНИ ТЕНДЕНЦИИ В КОНСЕРВНАТА ПРОМИШЛЕНОСТ	16
3.1. Продукция и оборот	16
3.2. Наети лица и заплати	16
3.3. Чуждестранни преки инвестиции	16
3.4. Производство	16
3.5. Продажби	17
3.6. Външна търговия	17
3.7. Рентабилност, ликвидност, задлъжнялост	18
IV . ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ В СЕКТОРА	19
4.1. Продукция и оборот	19
4.2. Производителност на труда	20
4.3. Наети лица и заплати	20
4.4. Чуждестранни преки инвестиции в сектора	20
V . ПРОИЗВОДСТВО	21
5.1. Предварителни данни 2017 г.	21
5.2. Годишни данни (2012-2016)	22
VI . ПРОДАЖБИ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ	26
6.1. Предварителни данни 2017 г.	26
6.2. Годишни данни (2012-2016)	27
6.2.1. Преработени и консервирани зеленчуци	27
6.2.2. Преработени и консервирани плодове	27
6.2.3. Плодови и зеленчукови сокове	28
6.2.4. Сосове и подправки	28
VII . ВНОС - ИЗНОС	29
7.1. Външнотърговски баланс	29
7.2. Внос	29
7.2.1. Преработени и консервирани зеленчуци	30
7.2.2. Преработени и консервирани плодове	30
7.2.3. Плодови и зеленчукови и сокове	31
7.2.4. Сосове и подправки	31
7.3. Износ	31
7.3.1. Преработени и консервирани зеленчуци	32
7.3.2. Преработени и консервирани плодове	32
7.3.3. Плодови и зеленчукови сокове	32
7.3.4. Сосове и подправки	32
7.4. Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци	32
7.4.1. Външно-търговски баланс	32
7.4.2. Внос	33
7.4.3. Износ	33

7.5. Регионални пазари	33
7.5.1. Внос	33
7.5.2. Износ	33
VIII . ПРЕДПРИЯТИЯ ОТ СЕКТОРА	34
8.1. Активи и пасиви	34
8.2. Рентабилност, ликвидност, задлъжнялост, стабилност	34
8.2.1. Рентабилност	34
8.2.2. Ликвидност	34
8.2.3. Задлъжнялост	34
8.2.4. Коефициент на финансова стабилност	34
8.3. Конкуренция, пазарен дял	34
8.3.1. Водещи предприятия по приходи от продажби	34
8.3.2. Водещи предприятия по печалба	35
8.3.3. Водещи предприятия по Дълготрайни активи (ДА)	35
8.3.4. Водещи предприятия по служители	35
8.4. Сертифицирани фирми	35
IX . ДРУЖЕСТВА – ДАЙДЖЕСТ	36
X . НОРМАТИВНА УРЕДБА В СЕКТОРА	37
XI . ПРИЛОЖЕНИЯ	38
11.1. Приложение 1	38
11.2. Приложение 2	38
11.3. Приложение 3	38
11.4. Приложение 4	38
11.5. Приложение 5	38
11.6. Приложение 6	38
11.7. Приложение 7	38
11.8. Приложение 8	38
11.9. Приложение 9	38
11.10. Приложение 10	39
11.11. Приложение 11	39
11.12. Приложение 12	39
11.13. Приложение 13	39
11.14. Приложение 14	39
11.15. Приложение 15	39
11.16. Приложение 16	39
XII . ИНДЕКС НА ТАБЛИЦИТЕ И ГРАФИКИТЕ	40

Забележки:

1. В настоящето изследване са ползвани официални данни от НСИ, както и данни от International Trade Centre, Информационната система за българските предприятия (BEIS) на БИК "Капиталов пазар" ЕООД (<http://www.beis.bia-bg.com>).

2. В глави III, IV, V, VI и VIII е посочена информация за предприятията от следната група (съгласно КИД2008):

10.3 Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци, без готови ястия (НКИД2003 15.3), включваща класове:

- 10.31 Преработка и консервиране на картофи (НКИД2003 15.31);
- 10.32 Производство на плодови и зеленчукови сокове (НКИД2003 15.32);
- 10.39 Преработка и консервиране на други плодове и зеленчуци, без готови ястия (НКИД2003 15.33)

Включена е и статистическа информация по клас:

10.84 Производство на хранителни подправки и овкусители (НКИД2003 15.87)

Copyright ©:

Никаква част от този анализ не може да бъде публикуван, разпространяван, излъчван, копиран или възпроизвеждан по друг начин или под каквато и да е форма, без писмено съгласие на СФБ Капиталов пазар АД

Използвани съкращения

БСК	Българска стопанска камара
БФБ	Българска фондова борса-София АД
ДА	Дълготрайни активи
КИД-2008	Класификация на икономическите дейности (2008)
бр.	Брой
КН	Комбинирана номенклатура
Конф.	Конфиденциални данни
МЗХ	Министерство на земеделието, храните и горите
НКИД-2003	Национална класификация на икономическите дейности (2003)
НСИ	Национален статистически институт
ПРОДПРОМ	Номенклатура на промишлена продукция
хил.л.	Хиляди литра
хил. литра	Хиляди литра
BEIS	Информационна система за българските предприятия (http://www.beis.bia-bg.com)
ISO	Международна организация за стандартизация
НАССР	Анализ на опасностите и контрол на критичните точки
GS1	GS1 е водеща международна организация, която разработва и внедрява глобални стандарти и решения, с цел повишаване на ефективността и прозрачността по веригите за търсене и предлагане в различните отрасли по света.

© СФБ Капиталов пазар АД

София 1000, ул. Алабин 16-20, ет.1

тел. 980-10-90, факс 981-45-67

е-mail: sfb@bia-bg.com

ЕИК по ДДС BG831414785

БУЛСТАТ 831414785

Уникредит Булбанк АД

BIC code: UNCRBGSF

Банкова сметка (лв.): BG10 UNCR 9660 1006 2882 00

Базов квалификационен REFA-курс ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО И ОПТИМИЗАЦИЯ НА ПРОИЗВОДСТВЕНИТЕ ПРОЦЕСИ

Модул 1: Организация на работни системи и процеси

Модул 2: Управление на производствени данни

Курсът е едномесечен, но за удобство на фирмите е разделен на два модула по две седмици и се състои от 160 учебни часа. Участниците получават по един комплект оригинални учебни материали на REFA, преведени на български език, с общ обем от 800 стр. В края на всеки модул се провеждат изпити, като успешно издържалите тези изпити получават **международно признат REFA-сертификат**.

Предимства на обучението по REFA в България

- Курсът се провежда по международно призната програма от високо квалифицирани лектори и преподаватели на **Федералния съюз – REFA (Сдружение за организация на труда и за развитие на предприятието - Германия)**;
- Курсът е **подходящ за ръководни кадри и водещи специалисти** в областта на организацията и управлението на фирмата от всички сфери на икономиката;
- **Наличието на обучени кадри по системата на REFA** дава предимства на фирмите в условията на силната пазарна конкуренция в ЕС и **може да се използва като референция пред чуждестранните им партньори**.

УМЕНИЯ

- системи и способности за нормиране на работното време;
- подходи за изготвяне на документация за определяне на изискванията към работниците и тяхната мотивация;
- организация на работното място – антропометрия и работни средства;
- техника на интервюиране, саморегистриране;
- методи за диференциране на заплащането;
- организация на заплащането;
- методи за изчисляване на разходите.

ПРИЛОЖЕНИЕ

- анализ на задачите и операциите в работния процес и условията на труд в компанията.
- разработка и обосновка на предложения за решения;
- реинженеринг и модернизация на работните системи, с цел постигане на високо ефективен и същевременно ергономичен работен процес;
- самостоятелно проектиране и оптимизиране на производствените процеси;
- ръководство и организиране на работни групи по оптимизация на работния процес.

REFA в България

Изключителни представители на РЕФА за България са
Българска стопанска камара (<http://www.bia-bg.com>) и
БИК "Капиталов пазар" ЕООД (<http://beis.bia-bg.com>).

За допълнителна информация:

София 1000, ул. Алабин 16-20, тел. 980-10-90, 981-45-67 (факс).

e-mail: bic@bia-bg.com, www.refa.bia-bg.com

СЪЮЗ НА ПРЕРАБОТВАТЕЛИТЕ НА ПЛОДОВЕ И ЗЕЛЕНЧУЦИ

Съюзът на преработвателите на плодове и зеленчуци (СППЗ)

е национална, браншова, работодателска организация на равноправни членове – юридически лица – производители на консервирани, замразени, сушени и лиофилизирани плодове и зеленчуци. Учреден е на 19.02.1999г.

Членството в Съюза е доброволно. Основава се на принципа, че обединената общност има по-големи възможности и по-добри перспективи за постигане на целите.

Към момента в СППЗ членуват 50 фирми, от които три са специализирани научни звена – ИКП Пловдив, УХТ – катедра “Консервиране и хладилна технология” и ПГЗХТ гр. Русе.

Основната ни мисия е издигане престижа на бранша и отстояване на интересите на фирмите – членове.

Съществен принос за постигането и имат постоянно разширяващите се контакти със сродни организации в България и чужбина, както и подържането на ползотворни взаимоотношения с министерства и ведомства на национално, европейско и международно ниво.

Цялостната дейност на СППЗ е организирана на принципа на “отворената система” - ориентирана към търсене на нови партньори и новаторски идеи. Работи се изцяло в услуга на членовете и специалистите от бранша за утвърждаване на професионализма и спазване на етичните норми и добрите практики, за популяризиране и внедряване на новостите, за подобряване на взаимодействието между членовете на Съюза и представителните органи на властта.

www.org-bg.net

I . Икономически перспективи пред ЕС-28 и Еврозоната

Растежът за еврозоната и ЕС надмина очакванията от миналата година, като преходът от икономическо възстановяване към стабилен ръст продължава. Очаква се икономиките на еврозоната и на ЕС да нараснат с 2.4%¹ през 2017 г., което е най-бързото темпо от десетилетие. Това стабилно представяне ще продължи през 2018 г. и 2019 г., съответно с 2.3% и 2% в еврозоната и в ЕС. Основната инфлация, която изключва променливите цени на енергията и непреработените храни, се очаква да остане слаба, тъй като пазарът на труда бавно се забавя и натискът върху заплатите остава ограничен. Потребителската инфлация ще продължи да отразява значителното влияние на цените на енергията и се очаква да се покачи умерено. Инфлацията в еврозоната достигна 1.5% през 2017 г. Очаква се да се запази 1.5% през 2018 г. и да се увеличи до 1.6% през 2019 г.

БВП, процентна промяна спрямо предходна година (2014-2019)

	2014	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Германия	1.9	1.7	1.9	2.2	2.3	2.1
Гърция	0.7	-0.3	-0.2	1.6	2.5	2.5
Испания	1.4	3.4	3.3	3.1	2.6	2.1
Франция	0.9	1.1	1.2	1.8	2.0	1.8
Италия	0.1	1.0	0.9	1.5	1.5	1.2
Еврозона	1.3	2.1	1.8	2.4	2.3	2.0
България	1.3	3.6	3.9	3.8	3.7	3.5
Румъния	3.1	4.0	4.8	6.7	4.5	4.0
ЕС-27	1.5	2.3	2.0	2.6	2.5	2.1
Великобритания	3.1	2.3	1.9	1.8	1.4	1.1
EU-28	1.8	2.3	2.0	2.4	2.3	2.0

Инфлация, промяна спрямо предходна година (2014-2019)

	2014	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Германия	0.8	0.1	0.4	1.7	1.6	1.6
Гърция	-1.4	-1.1	0.0	1.1	0.8	1.3
Испания	-0.2	-0.6	-0.3	2.0	1.6	1.5
Франция	0.6	0.1	0.3	1.2	1.5	1.5
Италия	0.2	0.1	-0.1	1.3	1.3	1.5
Еврозона	0.4	0.0	0.2	1.5	1.5	1.6
България	-1.6	-1.1	-1.3	1.2	1.4	1.5
Румъния	1.4	-0.4	-1.1	1.1	4.1	3.0
ЕС-27	0.4	0.0	0.2	1.6	1.7	1.7
Великобритания	1.5	0.0	0.7	2.7	2.7	2.0
EU-28	0.5	0.0	0.3	1.7	1.9	1.8

*прогнозни данни

Източник: ЕК, Икономическа прогноза Зима 2018

В продължение на дълго време икономиката на еврозоната беше една от най-стабилните в световен мащаб, като ръстът на БВП и създаването на работни места се засилиха след години на криза и липса на доверие. Въпреки очакванията за ръст, международната политическа несигурност, изолационизма на САЩ, потенциалните търговски войни и рестрикции в

¹ По прогнозни данни.

международната търговия могат да доведат до големи колебания и трусове в икономиките на целия ЕС.

Сигналите извън Еврозоната са смесени. Беше постигнат значителен напредък в разговорите за "Брекзит" между Европейския съюз и Великобритания с проект за споразумение за изтегляне, постигнато на 19 март. То е стъпка в правилната посока към плавен изход на Великобритания, но остават няколко нерешени въпроса, по-специално по отношение на бъдещите търговски отношения и ирландската граница.

Световната несигурност нарасна драстично поради страховете от търговска война между САЩ и Китай, въпреки че за сега еврозоната изглежда относително незасегната. На 23 март правителството на САЩ обяви, че износите от ЕС ще бъде временно освободен от тарифите за внос на алуминий и стомана до 1 май, но дискусиите по темата продължават. Администрацията на Тръмп обяви набор от наказателни мерки срещу Китай, които доведоха до ответни мерки от страна на Пекин. Всичко това ескалира напрежението между двата глобални икономически колоса. Една световна тарифна война със сигурност ще срина доверието и икономическата активност в цял свят.

II . Основни макроикономически показатели

Резултатите по основни макроикономически показатели за развитието на България през 2017 г. са:

Основни макроикономически показатели на България (2017)

Показатели	мярка	2017	Индекс спрямо 2016
1. Брутен вътрешен продукт	млн. лева	98 631	103.6
Брутна добавена стойност	млн. лева	85 413	103.7
Косвени данъци, данък добавена стойност, акцизи, мита	млн. лева	13 218	102.4
2. Производство			
Промислено	млн. лева	-	103.8
Строително	млн. лева	-	104.4
сградно	млн. лева	-	110.5
гражданско (инженерно)	млн. лева	-	97.4
3. Продажби на дребно			
Продажби на стоки (без автомобили)	млн. лева	-	104.8
Продажби на автомобили	млн. лева	-	106.1
4. Производителност на труда (БВП на зает)	лева	27 978	101.7
5. Стокообмен	млн. лева	111 400	113.2
ЕС	млн. лева	72 313	111.0
трети страни	млн. лева	39 086	117.6
Износ	млн. лева	52 247	110.7
ЕС	млн. лева	34 519	110.8
трети страни	млн. лева	17 728	110.6
Внос	млн. лева	59 153	115.5
ЕС	млн. лева	37 795	111.2
трети страни	млн. лева	21 359	124.1
Отрицателно салдо	млн. лева	6 907	171.8
ЕС	млн. лева	3 276	115.7
трети страни	млн. лева	3 631	305.6
6. Преки чуждестранни инвестиции	млн. EUR	950	88.0
7. Заети лица			
Заети лица	Хил. бр.	3 525	101.8
Работещи по трудови и служебни правоотношения	Хил. бр.	2 584	100.3
Безработни лица към края на дек. 2017 г. регистрирани в бюрата по труда	Хил. бр.	232	88.9
Коефициент на безработица	%	7.1	-
8. Средна месечна заплата	лева	1 060	111.8
9. Среден месечен доход на лице от населението	лева	460	107.9
10. Международен туризъм²			
Посетители в страната ³	хил. бр.	7 064	108.0
Пътувания на българи в чужбина	хил. бр.	3 397	118.1

² Приходите и разходите са от платежния баланс на БНБ.

³ Посетители за почивка, екскурзия и служебни.

Приходи от международен туризъм	млн. EUR	3 589	109.3
Разходи за пътувания на български граждани в чужбина	млн. EUR	1 494	121.8
Превишение на приходите над разходите	млн. EUR	2 095	101.8
11. Инфлация			
Дек. 2017 г./ Дек. 2016 г.	%	2.8	-
средногодишна	%	2.1	-
12. Консолидирана фискална програма			
Приходи	млн. лева	35 315	104.0
Разходи	млн. лева	34 470	106.1
Бюджетно салдо	млн. лева	845	57.4
Фискален резерв към 30.12.2017 г.	млрд. лева	10.3	79.8

2.1. Брутен вътрешен продукт

През 2017 г. брутният вътрешен продукт (БВП) на България е по-голям с 3.6% в сравнение с 2016 г., а прирастът на добавената стойност е 3.7%. Във всички основни сектори на икономиката има увеличение на брутната добавена стойност, освен в сектор „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения“ и „Селско, горско и рибно стопанство“.

Относителното увеличение е най-голямо в „Операции с недвижими имоти“ – 9.4%. Най-малко е увеличението в дейност „Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности“ – с 2.8%.

През 2017 г. е най-голяма брутната добавена стойност в промишлеността (20.6 млрд. лева), следвана от „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство“ (18.5 млрд. лева) и „Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа“ (12 млрд. лева).

Делът на **крайното потребление в БВП** през 2017 г. е 77.6%. В сравнение с 2016 г. той е по-висок с 1 процентен пункт.

Инвестициите, измерени с брутообразуването на основния капитал в сравнение с 2016 г. са по-големи с 3.8%, но делът им в БВП продължава да бъде сравнително нисък – 20.9%.

2.2. Производство

Производството в промишлеността продължава да нараства за четвърта поредна година през 2017 г. Спрямо 2016 г. нарастването е с 3.8%, срещу 2.7% година по-рано. Увеличението идва предимно от преработващата промишленост, прирастът в която е 5.7% в сравнение с 2016 г.

В добивната промишленост увеличението е с 2.9%. При производството, разпределение на електрическа, топлинна енергия и газ има намаление с 2.9%.

В **преработващата промишленост** увеличението е най-голямо в производството на:

- ♦ Компютърна техника, електронни и оптични продукти – с 21%;
- ♦ Основни метали – с 20.5%;
- ♦ Химични продукти – с 15.6%;
- ♦ Машины и оборудване, с общо и специално предназначение – с 14.8%;

- ♦ Изделия от каучук и пластмаси – с 10.7%;
- ♦ Метални изделия, без машини и оборудване – със 7.8%;
- ♦ Автомобили – със 7.7%.

Намалението е най-значимо при производството на:

- ♦ Кокс и рафинирани нефтопродукти – с 11.9%;
- ♦ Напитки – със 7.6%;
- ♦ Облекло – с 3.6%;
- ♦ Дървен материал и изделия от него, без мебели – с 3.5%;
- ♦ Текстил и изделия от текстил, без облекло – с 2.5%.

2.3. Продажби на дребно

Продажбите на дребно отчитат прираст с 4.8% през 2017 г. на годишна база. Продажбите на хранителните стоки, напитки и тютюневи изделия нарастват с 4.6%, а на нехранителните стоки, без автомобилни горива и смазочни материали - с 4.8%. Търговията с автомобилни горива и смазочни материали отчита увеличение с 3% в сравнение с 2016 г. Продажбите чрез поръчки по телефон или интернет отчитат увеличение с 0.9%.

В сравнение с 2016 г. продажбите на автомобили са се увеличили с 6.1%.

2.4. Стокообмен

Резултатите в развитието на **стокообмена** на страната през изминалата година сочат, че общата външна търговия нараства с 13 млрд. лева или с 13.2%:

- ♦ Увеличение на стокообмена със страните от ЕС - с 11%.
- ♦ Увеличение на търговията с трети страни – със 17.6%.

Изнесени са стоки за 52.2 млрд. лева. В сравнение с 2016 г. има увеличение с 5.1 млрд. лева или с 10.7%.

Прирастът идва предимно от нарасналия износ за ЕС – с почти 3.4 млрд. лева или с 10.8%. Най-голямо е увеличението на износа за Белгия – 920 млн. лева, Германия – със 734 млн. лева и Чехия – с 281 млн. лева. Спадът е най-значим при износ за Малта - с 37 млн. лева.

Износът за трети страни нараства с 1.7 млрд. лева или с 10.6%. най-голям е прираста на износа за Русия – с 633 млн. лева, Турция – с 369 млн. лева и Китай – с 332 млн. лева. Най-голям е спадът за ОАЕ – със 153 млн. лева и Виетнам – със 127 млн. лева.

По основни стокови групи прирастът на износа идва основно от:

- ♦ Цветни метали – 1.936 млрд. лева;
- ♦ Черни метали – 974 млн. лева;
- ♦ Машини и апарати – 889 млн. лева;
- ♦ Химични продукти – 413 млн. лева;
- ♦ Хранителни продукти – 260 млн. лева;
- ♦ Пластмаси и каучук – 193 млн. лева;
- ♦ Превозни средства (без кораби) – 140 млн. лева.

Спад има в износа на:

- ♦ Селскостопански продукти и животни – 203 млн. лева;
- ♦ Облекла – 144 млн. лева;

- ♦ Тютюн и тютюневи изделия – 114 млн. лева.

Внесени са стоки за 59.2 млрд. лева. В сравнение с 2016 г. има увеличение със 7.9 млрд. лева или с 15.5%.

От страните в ЕС са внесени стоки за 37.8 млрд. лева. В сравнение с 2016 г. те са повече с 3.8 млрд. лева или с 11.2%. Най-голямо е увеличението на вноса от Испания – с 1.077 млрд. лева, Румъния – с 624 млн. лева, Германия – с 549 млн. лева. Вносът от Великобритания отбелязва единственото по-значимо намаление сред външнотърговските партньори на България от ЕС - с 244 млн. лева.

Вносът от трети страни е на стойност 21.4 млрд. лева и нараства с 4.1 млрд. лева или с 24.1% на годишна база. Най-значимо е увеличението на вноса от Русия – с 1.481 млрд. лева, Турция – с 549 млн. лева, Сърбия – с 442 млн. лева.

По основни стокови групи най-голям е прирастът на:

- ♦ Минерални горива – 1.998 млрд. лева;
- ♦ Руди – 1.299 млрд. лева;
- ♦ Машини и апарати – 1.177 млрд. лева;
- ♦ Цветни метали – 583 млн. лева.
- ♦ Химични продукти – 576 млн. лева;
- ♦ Селскостопански продукти и животни – 320 млн. лева;
- ♦ Черни метали – 313 млн. лева;
- ♦ Пластмаси и каучук – 309 млн. лева.
- ♦ Облекла – 209.8 млн. лева;
- ♦ Хранителни продукти – 129.3 млн. лева;
- ♦ Превозни средства (без кораби) – 94.6 млн. лева.

Няма намаление на вноса при никоя от основните групи продукти.

В резултат на динамиката на външната търговия **отрицателното външнотърговско салдо** достигна 6.9 млрд. лева през 2017 г., което е увеличение с 2.9 млрд. лева или със 71.8% спрямо 2016 г.

2.5. Чуждестранни инвестиции

През 2017 г. чуждестранните инвестиции достигнаха рекорден минимум⁴. По предварителни данни през 2017 г. потокът на ПЧИ в страната е около 950.1 млн. EUR, което е **най-ниската стойност от 2010 г. насам**. В сравнение с 2016 г. инвестициите намаляват със 129.6 млн. EUR или с 12%. Най-големи са инвестициите в дейностите:

- ♦ Преработваща промишленост – 313.4 млн. евро;
- ♦ Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети – 304.2 млн. евро;
- ♦ Финансови и застрахователни дейности – 245.7 млн. евро;
- ♦ Операции с недвижими имоти – 237.9 млн. евро;
- ♦ Строителство – 70.7 млн. евро.

Най-значимо намаление на нетните инвестиции през 2017 г. има в дейностите:

- ♦ „Професионални дейности и научни изследвания“ - с 224.3 млн. евро;

⁴ Към момента на изготвяне на анализа. Данните подлежат на ревизия и корекции от страна на БНБ.
стр. 13 от 41

- ♦ „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения“ – с 33.4 млн. евро;
- ♦ „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива“ – с 33.3 млн. евро.

През 2017 г. най-много са нетните преки инвестиции от:

- ♦ Холандия – 884.8 млн. EUR;
- ♦ Германия – 130.7 млн. EUR;
- ♦ Швейцария – 129.5 млн. EUR;
- ♦ Турция – 80.8 млн. EUR;
- ♦ Гърция – 75.2 млн. EUR;
- ♦ Италия – 62.9 млн. EUR;
- ♦ Франция – 47.3 млн. EUR.

Най-значимо изтегляне на парични средства и капитали има от:

- ♦ Чехия – 301.4 млн. евро;
- ♦ Австрия – 141.7 млн. евро;
- ♦ Норвегия – 70.4 млн. евро;
- ♦ Великобритания – 61.3 млн. евро;
- ♦ САЩ – 59.8 млн. евро.

2.6. Заетост

Заетите в българската икономика през 2017 г. (3.53 млн. души) са с 62 хил. души или с 1.8% повече в сравнение с 2016 г. Увеличението е основно от „Селско, горско и рибно стопанство“ – 39.9 хил. души, промишленост – със 7.7 хил. души и „Култура, спорт и развлечения“ – с 6 хил. души.

Единственото намаление в броя на заетите е в сектор „Финансови и застрахователни дейности“ – с 0.2 хил.

В **Агенцията по заетостта** към края на месец декември 2017 г. са регистрирани 232 хил. безработни лица. В сравнение с края на 2016 г. те са по-малко с 29 хил. или с 11.1%. Коефициентът на безработица е 7.1%, срещу 8.0% в края на 2016 г.

По данни на НСИ безработните лица към края на 2017 г. са малко над 189 хил. души. Спрямо същия период на 2016 г. те са по-малко с 25.6 хил. броя или с 11.9%. Коефициентът на безработица спадна от 6.7% в края на 2016 г. на 5.6%.

2.7. Заплати и доходи

Средната месечна заплата за 2017 г. от 1060 лева е по-голяма с 98 лева или с 11.8% в сравнение с 2016 г. Средният месечен доход на лице от населението 460 лева е по-голям с 34 лева или със 7.9%.

2.8. Международен туризъм

През 2017 г. се отбелязва **стабилен прираст в туризма** на страната. Броят на посещенията на чужденци в България за почивка, екскурзии и служебни цели е 7.06 млн. през 2017 г. В сравнение с 2016 г. те нарастват с 526 хил. или с 8%. Приходите от перото „Пътувания“ в платежния баланс на страната

са 3.59 млрд. евро. В сравнение с 2016 г. те са повече с 305.7 млн. евро или с 9.3%.

Броят на пътувалите българи в чужбина също нараства. През 2017 г. той достига 3.40 млн. Прирастът спрямо 2016 г. е 520 хил. или с 18.1%. „Разходите за пътувания“ на българи (1.49 млрд. евро) са повече спрямо 2016 г. с 267.7 млн. евро или с 21.8%.

Превишението на приходите над разходите за пътувания в платежния баланс на страната през 2017 г. е 2.1 млрд. евро и в сравнение с 2016 г. е по-голямо с 38 млн. евро или 1.8%. Делът на международния туризъм в БВП през 2017 г. е 4.2%, срещу 4.9% през 2016 г.

2.9. Консолидиран бюджет

Приходите по консолидираната програма към края на м. декември 2017 г. са почти 35.3 млрд. лева и на годишна база са повече с 1.4 млрд. лева или с 4%.

Разходите 34.5 млрд. лева и нарастват с близо 2 млрд. лева или с 6.1% спрямо 2016 г.

Бюджетното салдо по консолидираната финансова програма към края на м. декември на 2017 г. е положително в размер на 845 млн. лева и съставлява 0.86% от БВП за годината, срещу 1.59% година по-рано. Спрямо 2016 г. салдото намалява с 627 млн. лева или с 42.6%.

Фискалният резерв към края на м. декември 2017 г. е 10.3 млрд. лева. В сравнение с края на 2016 г. той е по-малък с 2.6 млрд. лева или с 20.2%.

III . Основни тенденции в консервната промишленост

3.1. Продукция и оборот

- ♦ Предварителните данни от краткосрочната бизнес статистика на НСИ за 2017 г. показват намаление на производството в консервната промишленост с 6.7%, докато при оборота от продажби на стоки и услуги е отчетено увеличение с 4% спрямо 2016 г.
- ♦ Окончателните данни за 2016 г. показват увеличение на обема на продукцията в сектора с 20.7% спрямо 2015 г. и с 15.7% спрямо 2012 г. Делът на продукцията на консервната промишленост в преработващата промишленост на страната за 2016 г. е 1.32%.
- ♦ Нараства и оборотът от продажба на стоки и услуги – спрямо 2015 г. с 22.5%, а спрямо 2012 г. – с 13.5%.
- ♦ Производителността на труда, измерена чрез физическия обем на продукцията, през 2016 г. се е увеличила с 11% спрямо 2015 г.

3.2. Наети лица и заплати

- ♦ Броят на наетите лица в сектора към края на 2016 г. се увеличава с 8.8% спрямо 2015 г. и с 4.4% спрямо 2012 г. За 2016 г. делът на наетите от общия брой наети в преработващата промишленост е 1.38%.
- ♦ Средната месечна заплата на работещите в сектора нараства - спрямо 2015 г. с 14.6% и с 42.3% спрямо 2012 г. В сравнение с преработващата промишленост, средната месечна заплата в сектора през 2016 г. е по-ниска с 12.8%.

3.3. Чуждестранни преки инвестиции

- ♦ Чуждестранните преки инвестиции в сектора за 2016 г. са се увеличили с 1.3% в сравнение с 2015 г., а спрямо 2012 г. с 59.6%. Делът на чуждестранните преки инвестиции в сектора от чуждестранните преки инвестиции в хранително-вкусовата промишленост за 2016 г. е 11.1%.

3.4. Производство

- ♦ Резултатите от месечното изследване по съкратената номенклатура на НСИ за 2017 г. показват увеличение спрямо 2016 г. на плодовите и зеленчукови сокове с 9.7%. При останалите видове има намаление, като при преработените и консервирани зеленчуци намалението е със 7.1%, при преработените и консервирани плодове - с 1.1%, а при майонеза, сосове и комбинирани подправки - с 1.9%.
- ♦ През 2016 г. нараства производството на преработени и консервирани плодове и зеленчуци в България, като спрямо 2015 г. увеличението е с 44.6%, а спрямо 2012 г. – два пъти.
- ♦ Производството на плодови и зеленчукови сокове обаче намалява – в разглеждания период произведените количества са най-малко през 2016 г. Спрямо 2015 г. намалението е с 14%, а спрямо 2012 г. - с 22.5%.

- ♦ Производството на сосове и подправки нараства от 2012 г. до 2014 г., а от 2015 г. се наблюдава намаление, като през 2016 г. намалението спрямо 2015 г. е с 2.5%.

3.5. Продажби

- ♦ Резултатите от месечното изследване по съкратената номенклатура на НСИ за 2017 г. показват увеличение на продажбите на вътрешния пазар (от предприятия, включени в извадката) спрямо 2016 г. на плодовите и зеленчукови сокове с 25.1% и на преработените и консервирани плодове с 15%. При преработените и консервирани зеленчуци има намаление с 2.3%, а при майонеза, сосове и комбинирани подправки намалението е с 5.4%.
- ♦ Количествата преработени и консервирани зеленчуци, продадени от българските производители през 2016 г. се увеличават - в сравнение с 2015 г. с 9.1%, а спрямо 2012 г. – увеличението е с 32.6%. Нарастват и общите продажби на преработените и консервирани плодове - спрямо 2015 г. са нараснали с 63%, а спрямо 2012 г. – над два пъти. Продажбите на плодови и зеленчукови сокове обаче намаляват – с 12.6% спрямо 2015 г. и с 26.2% спрямо 2012 г. Намаляват и общите продажби на сосове и подправките спрямо 2015 г. с 2.1%, докато спрямо 2012 г. има увеличение с 2.5%.
- ♦ На вътрешния пазар има увеличение на продадените от производителите количества преработени и консервирани зеленчуци с 19.5% спрямо 2015 г. и с 45.8% спрямо 2012 г. Повече са и продажбите на вътрешния пазар на преработени и консервирани плодове - с 56.3% спрямо 2015 г. и близо два пъти спрямо 2012 г. Реализираните на вътрешния пазар сосове и подправки също са повече - спрямо 2015 г. с 6.7% и с 8.1% спрямо 2012 г. Намаление на продажбите на вътрешния пазар има при плодовите и зеленчукови сокове, но само спрямо 2015 г. – с 14.6%. Спрямо 2012 г. има увеличение с 9.3%.

3.6. Външна търговия

- ♦ Продължава да нараства стокообменът с консервирани плодове и зеленчуци, като през 2017 г. спрямо 2016 г. увеличението е с 10%, а спрямо 2012 г. – с 44.6%. Външнотърговското салдо за периода 2012-2017 г. е положително, с тенденция на нарастване за целия период.
- ♦ Внесените през 2017 г. в страната количества преработени и консервирани плодове и зеленчуци са с 8.8% повече, а стойностният им обем – с 8.5% повече спрямо 2016 г. Спрямо 2012 г. увеличението на внесените количества е с 12%, а при стойността им – с 34.4%. Делът във вноса на страната за 2017 г. е 0.7%, като се запазва постоянен за периода 2015-2017 г.
- ♦ Увеличение има и при износа – изнесените количества преработени и консервирани плодове и зеленчуци през 2017 г. са с 26.9% повече, а стойностният им обем – с 11.3% повече спрямо 2016 г. Спрямо 2012 г. увеличението на изнесените количества е със 75.4%, а на стойността им – с 53.7%. Делът на изнесените консервирани плодове и зеленчуци в общия износ на страната през 2017 г. е 0.95%.

3.7. Рентабилност, ликвидност, задлъжнялост

- ♦ За 2016 г. предприятията от сектор "Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци, без готови ястия" се характеризират с по-ниска рентабилност спрямо предприятията от нефинансовия сектор на икономиката – с 0.2% по-ниска е рентабилността на продажбите, с 3.5% - на собствения капитал и 4% по-ниска на привлечения им капитал.
- ♦ Общата ликвидност на консервните предприятия през 2016 г. е по-висока с 12.6% спрямо общата ликвидност на предприятията от нефинансовия сектор, докато бързата им ликвидност е с 23.8% по-ниска от тази на нефинансовите предприятия, общо.
- ♦ Спрямо нефинансовия сектор на икономиката, предприятията от сектор "Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци, без готови ястия" са с 0.5% по-висок коефициент на задлъжнялост.

IV . Основни икономически показатели в сектора

Сектор „Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци“ има сравнително малък дял в преработващата промишленост на страната, като за 2016 г. броят на консервните предприятия представлява 1.2% от предприятията в преработващата промишленост, делът на наетите по трудово и служебно правоотношение в сектора е 1.4%, чуждестранните преки инвестиции заемат 2.1% от инвестициите в преработващата промишленост, а обемът на продукцията и оборота⁵ – съответно по 1.32% и 1.36%.

Таблица: Основни икономически показатели за сектора в България (2012-2016)

Виж пълната версия на анализа.

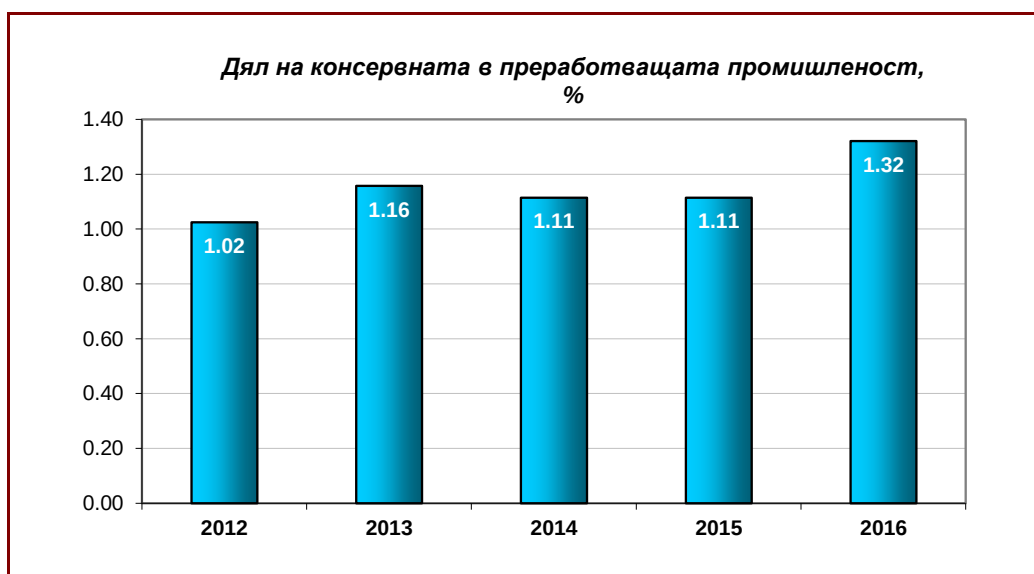
4.1. Продукция и оборот

Обемът на промишленото производство в консервната промишленост отбелязва намаление през 2017 г. спрямо предходната година - предварителните данни от краткосрочната бизнес статистика, предоставени от НСИ, показват намаление с 6.7% спрямо 2016 г., докато през 2016 г. спрямо 2015 г. е имало нарастване с 4.4%.

Стойността на произведената продукция⁶ през 2016 г. е 729.6 млн. лева, според окончателните данни за 2016 г., предоставени от НСИ, като в сравнение с 2015 г. е отчетено увеличение с 20.7%, а спрямо 2012 г. - с 15.7%.

Делът на продукцията в преработващата промишленост на страната за 2016 г. е 1.32%, докато за 2015 г. е бил 1.11%.

Дял на продукцията в консервната от преработващата промишленост (2012-2016)

⁵ Данните за продукцията и оборота в консервната промишленост в България са за период 2012 - 2016 г. на база изчерпателни годишни статистически изследвания. Годишните данни за 2017 г. съгласно Националната програма на НСИ за статистически изследвания ще бъдат налични след м. ноември 2018 г.

⁶ По методология на СБС.

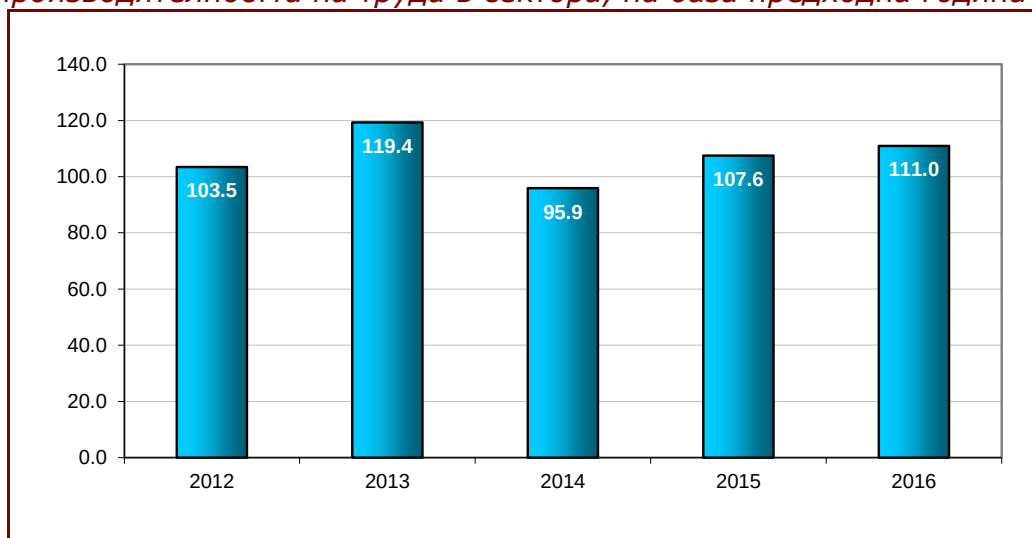
През 2017 г. се наблюдава увеличение на оборота от продажби на стоки и услуги в сектора – с 4% спрямо 2016 г., като темпът на увеличение е по-малък в сравнение с предходния период, когато нарастването спрямо 2015 г. е било с 8.2%.

Окончателните данни показват, че годишният оборот в консервната промишленост, по текущи цени, е в размер на 783.1 млн. лева през 2016 г., като спрямо 2015 г. се отчита увеличение с 22.5%, а спрямо 2012 г. – с 13.5%.

4.2. Производителност на труда

Производителността на труда, измерена чрез физическия обем на продукцията, показва че през 2016 г. тя се е увеличила с 11% спрямо 2015г.

Индекс на производителността на труда в сектора, на база предходна година

4.3. Наети лица и заплати

Данните за наетите лица през 2016 г. показват увеличение спрямо 2015 г. с 8.8%, а спрямо 2012 г. – с 4.4%.

Делът им от общия брой наети в преработващата промишленост през 2016 г. е 1.38%, като такъв е делът им и през 2012 г.

Средната месечна заплата на работещите в сектора през 2016 г. спрямо 2015 г. е по-висока с 14.6%. Спрямо 2012 г. увеличението е с 42.3%.

В сравнение с преработващата промишленост, средната месечна заплата в сектора през 2016 г. е по-ниска с 12.8%, а през 2015 г. – с 16.4%.

4.4. Чуждестранни преки инвестиции в сектора

През 2016 г. чуждестранните преки инвестиции (ЧПИ) в сектор „Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци, без готови ястия“ са се увеличили с 1.3% в сравнение с 2015 г. Спрямо 2012 г. увеличението е с 59.6%.

Делът на ЧПИ в сектора от ЧПИ в хранително-вкусовата промишленост през 2016 г. е 11.1%. Делът на ЧПИ в сектора от общите инвестиции в страната е 0.5% през 2016 година, като спрямо 2015 г. няма изменение.

Графика: ЧПИ в сектор „Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци“ (2012-2016), млн. EUR

Виж пълната версия на анализа.

V . Производство

5.1. Предварителни данни 2017 г.

Виж пълната версия на анализа.

Данните за 2017 г. са извадкови и предварителни (вкл. се данни само на база извадково месечно наблюдавани продукти). Поради тази причина в анализа на производството на преработени и консервирани плодове и зеленчуци, данните за 2017 г. са разгледани в отделна точка и са сравнени с данните за същите месечно наблюдавани продукти за 2016 г.⁷

Резултатите от месечното изследване по съкратената номенклатура на НСИ за 2017 г., сравнени със същите наблюдавани видове продукти през 2016 г., показват **увеличение на** плодовите и зеленчукови сокове с 9.7%.

При останалите видове има намаление, като при:

- ♦ преработените и консервирани зеленчуци е със 7.1%;
- ♦ преработените и консервирани плодове - с 1.1%;
- ♦ майонеза, сосове и комбинирани подправки - с 1.9%;

При соковете увеличението се дължи основно на произведените количества сок от ябълки - с 66.4% повече спрямо 2016 г. При смесите от плодови и зеленчукови сокове също има увеличение - с 4.5%. При останалите сокове има **намаление**, като при „сока от портокали, (със стойност Брикс <= 67), незамразен“ намалението на производството е с 0.2%, а при „соковете от друг плод или зеленчук (без смеси от сокове и без сок от портокал, грейпфрут, ананас, домати, грозде и ябълки, със стойност Брикс <= 67)“ намалението е с 1.8%.

Намалението на производството на преработените и консервирани **зеленчуци** се дължи основно на „доматено пюре и паста, концентрирани (с тегловно съдържание на сухо вещество > =12%)“, чието производство е 5.6 пъти по-малко спрямо 2016 г. При „зеленчуци (без картофи) и смеси от зеленчуци, неварени или варени във вода или на пара, замразени“ намалението е с 20.5%; при „зеленчуци (без картофи), плодове и други годни за консумация части от растения (вкл. смесите), приготвени или консервирани с оцет или оцетна киселина“ – със 7.7%. **Увеличение има само** в продуктовата група „зеленчуци, несмесени (без картофи, грах, фасул, аспержи, маслини и кисело зеле) и смеси от зеленчуци, незазмразени, приготвени или консервирани по начин, различен от този с оцет или оцетна киселина, без готови зеленчукови ястия - с 25.8%.

Намалението на производството на преработените и консервирани **плодове** се дължи основно на „плодове, неварени или варени във вода или на пара, замразени“ - с 5.2% и на „плодове и зърна, годни за консумация, приготвени или консервирани, с или без прибавка на захар или други подсладители или алкохол (вкл. компоти, череши в алкохол и пуканки за микровълнови фурни)“ – с 1.8%. **Увеличение има само** в продуктовата група „конфитюри, мармалади, желета, сладка, мус, пюрета и каши от други

⁷ Данните за производство за периода 2012 - 2016 г. са на база изчерпателни годишни статистически изследвания. Годишните данни за 2017 г. съгласно Националната програма на НСИ за статистически изследвания ще бъдат налични след м. ноември 2018 г.

плодове (без тези от цитрусови плодове и хомогенизирани продукти от плодове)" - с 6.6%.

Таблица: Производство, предварителни данни (2016-2017)

5.2. Годишни данни (2012-2016)

Виж пълната версия на анализа.

Производството на преработени и консервирани плодове и зеленчуци нараства и през 2016 г. - спрямо 2015 г. увеличението е с 44.6%, а спрямо 2012 г. – 2.1 пъти.

Производството на плодови и зеленчукови сокове обаче намалява – в разглеждания период произведените количества са най-малко през 2016 г. Спрямо 2015 г. намалението е с 14%, а спрямо 2012 г. - с 22.5%.

Производството на сосове и подправки нараства до 2014 г. вкл., а от 2015 г. се наблюдава намаление – през 2016 г. намалението спрямо 2015 г. е с 2.5%. Спрямо 2012 г. обаче през 2016 г. има увеличение със 7.2%.

Таблица: Производство, годишни данни (2012-2016)

Поради конфиденциалност⁸, някои продукти не са включени в общите редове. Конфиденциалните продукти са описани в табличен вид в Приложение 3.

а) Преработени и консервирани зеленчуци

Виж пълната версия на анализа.

През 2016 г. са произведени 11.2% повече в сравнение с 2015 г. и с 41.2% повече спрямо 2012 г. консервирани зеленчуци.

Увеличението спрямо 2015 г. е за почти всички продуктови групи, като най-голямо е при преработените картофи – с 36.2%. С 15.7% е увеличението на замразените зеленчуци и с 10.4% - на консервираните без оцет зеленчуци. При консервираните с оцет зеленчуци има **намаление** с 1.6%, а при сушените зеленчуци – намаление с 11.9%.

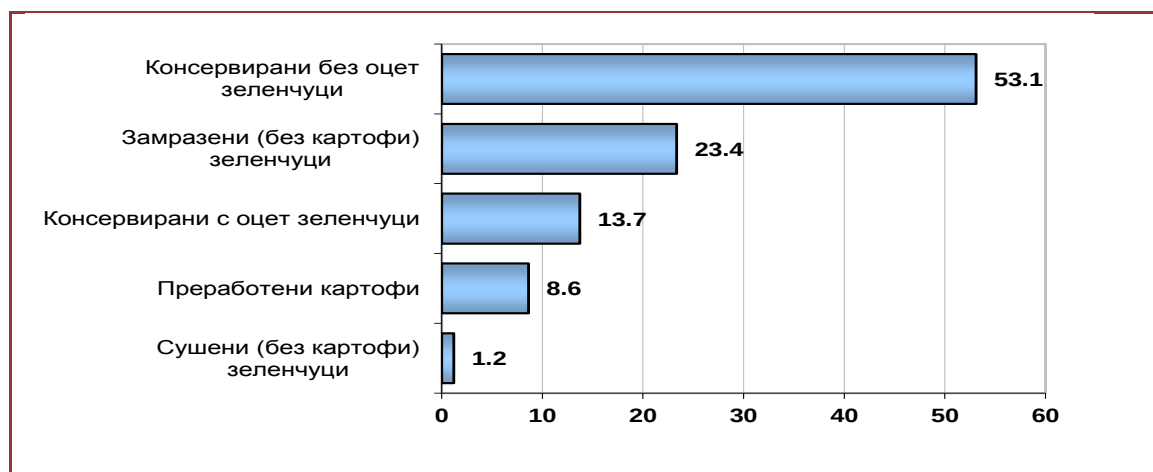
В продуктовата структура за 2016 г. най-голям дял имат консервираните без оцет или оцетна киселина зеленчуци – с дял от 53.1%. В тази група най-голям дял имат „несмесени зеленчуци (без картофи, грах, фасул, аспержи, маслини и кисело зеле) и смеси от зеленчуци, незамразени" – те заемат дял от 28.8% от всички преработени и консервирани зеленчуци, като в сравнение с 2015 г. този дял се увеличава с 0.7% пункта.

Замразените зеленчуци заемат 23.4% от всички консервирани зеленчуци, а преработените и консервирани с оцет или оцетна киселина зеленчуци са с дял от 13.7%.

Преработени и консервирани зеленчуци (Продуктова структура '2016), %

⁸ Съгласно Закона за статистиката, данните са конфиденциални в следните случаи:

1. индивидуални статистически данни за отделна статистическа единица;
2. статистически данни, които е възможно да бъдат обвързани така, че да се идентифицира определена статистическа единица;
3. статистическа информация, която обобщава данните за по-малко от три статистически единици или за съвкупност, в която относителният дял на стойността на изучаван параметър на една единица, е над 85 на сто от общата стойност на този параметър за всички единици от съвкупността.

Данните са представени в табличен вид в Приложение 1 в края на анализа.

б) Преработени и консервирани плодове

Виж пълната версия на анализа.

През 2016 г. в България са произведени с 56.6% повече преработени и консервирани плодове спрямо 2015 г.а спрямо 2012 г. произведените количества са 2.4 пъти повече.

Увеличението спрямо 2015 г. е за почти всички продуктови групи, като най-голямо е при „черупковите плодове, фъстъци и други ядки и семена⁹” – със 79.6%. С 25% е увеличението на временно консервираните плодове, с 4.5% - на „плодове и зърна, приготвени или консервирани по друг начин (вкл. компоти и пуканки за микровълнови фурни)” и с 2.8% при „конфитюри, желета, мармалади, пюрета и каши от плодове”. При сушените плодове има **намаление** с 18.3%, а при замразените плодове – намалението е с 2.9%.

В продуктовата структура за 2016 г. най-голям дял имат черупкови плодове, фъстъци, други ядки и семена – 79.9% от продуктите в групата. Плодовете, приготвени или консервирани по друг начин (вкл. и компоти), заемат дял от 8% в структурата, замразените плодове представляват 4.7%, а 3.3% от консервираните плодове са под формата на конфитюри, мармалади и желета.

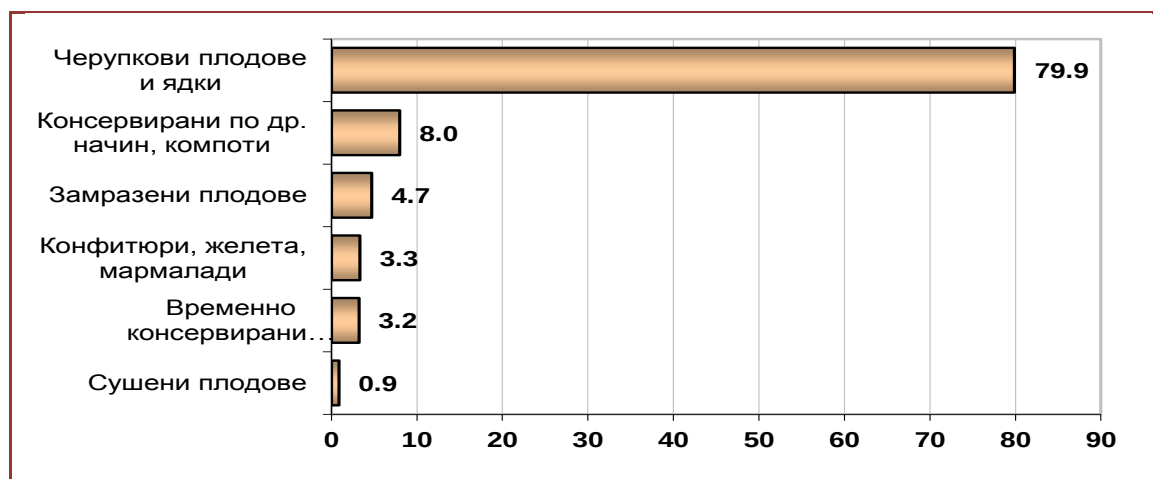
Преработени и консервирани плодове (Продуктова структура '2016), %

⁹ От 2012 до 2015 г. кодовете, които са включени в група „Черупкови плодове, фъстъци и други ядки и семена” са:

- 10.39.23.30 Фъстъци, печени, осолени, приготвени или консервирани по друг начин, вкл. пасти от смлени печени фъстъци
- 10.39.23.90 Ядки и семена (без фъстъци), печени, осолени, приготвени или консервирани по друг начин, вкл. смеси (без сушените)

Съгл. промяната на номенклатурата на промишлената продукция ПРОДПРОМ, от 2016 г. към групата е включен и код:

- 10.39.25.00 Фъстъци и черупкови плодове, сурови, обелени

Данните са представени в табличен вид в Приложение 1 в края на анализа.

с) Плодови и зеленчукови сокове

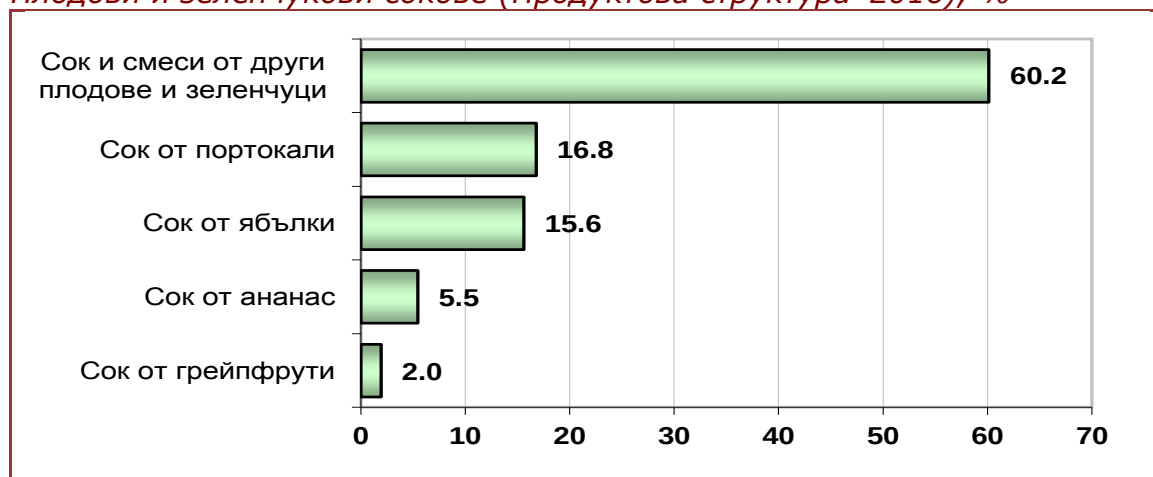
Виж пълната версия на анализа.

Произведените през 2016 г. плодови и зеленчукови сокове са по-малко спрямо 2015 г. с 14%, а спрямо 2012 г. – с 22.5%.

В сравнение с **2015 г. има намаление** в произведените количества при всички продукти в групата, като най-голямо е намалението при сока от портокали – с 31.5%. Соковете от ананаси намаляват с 20.5%, от ябълки – с 9.5%, сокове и смеси от други плодове и зеленчуци – с 8%, сок от грейпфрут – със 7.4%.

Най-значителен дял (60.2%) **в продуктовата структура** през 2016 г. заема производството на сокове и смеси от други плодове и зеленчуци, сокът от портокали е с дял от 16.8% от произведените сокове, а сокът от ябълки заема 15.6%.

Плодови и зеленчукови сокове (Продуктова структура '2016), %

Данните са представени в табличен вид в Приложение 1 в края на анализа.

d) Сосове и подправки

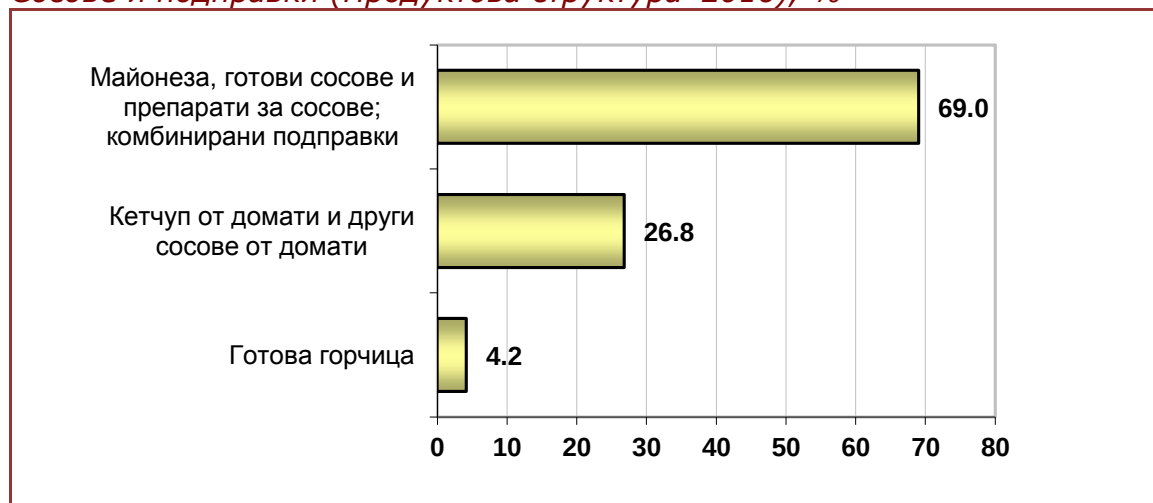
Виж пълната версия на анализа.

През 2016 г. производството на сосове и подправки намалява спрямо 2015 г. с 2.5%, докато спрямо 2012 г. – има увеличение със 7.2%.

Спрямо **2015 г.** има **увеличение** на произведените количества горчица - с 16.6%. Производството на „майонеза, готови сосове и препарати за сосове; комбинирани подправки“ **намалява** с 2%, а на кетчуп от домати и други сосове от домати - с 6%.

В продуктовата структура за 2016 г. най-голям дял заема производството на „майонеза, готови сосове и препарати за сосове; комбинирани подправки“ - 69%, 26.8% от произведените количества са „кетчуп от домати и други сосове от домати“, а готовата горчица заема дял от 4.2%.

Сосове и подправки (Продуктова структура '2016), %

Данните са представени в табличен вид в Приложение 1 в края на анализа.

VI . Продажби на производителите¹⁰

6.1. Предварителни данни 2017 г.

Виж пълната версия на анализа.

Данните за 2017 г. са извадкови и предварителни (вкл. се данни само на база извадково месечно наблюдавани продукти). Поради тази причина в анализа на **продажбите на вътрешния пазар** на преработени и консервирани плодове и зеленчуци, данните за 2017 г. са разгледани в отделна точка и са сравнени с данните за същите месечно наблюдавани продукти за 2016 г.

Резултатите от месечното изследване по съкратената номенклатура на НСИ за 2017 г., сравнени със същите наблюдавани видове продукти през 2016 г., показват **увеличение на продажбите на вътрешния пазар** (от предприятията, включени в извадката) на

- ♦ плодовите и зеленчукови сокове с 25.1% и на
- ♦ преработените и консервирани плодове - с 15%.

При останалите два вида **има намаление**, като при:

- ♦ преработените и консервирани зеленчуци е с 2.3%, а при
- ♦ майонеза, сосове и комбинирани подправки - с 5.4%.

При соковете има увеличение на продажбите на вътрешния пазар при всички продуктови групи, като най-голямо е при сок от ябълки - с 82.4% повече спрямо 2016 г. При „соковете от друг плод или зеленчук (без смеси от сокове и без сок от портокал, грейпфрут, ананас, домати, грозде и ябълки, със стойност Брикс ≤ 67)“ увеличението е с 22%, при смесите от плодови и зеленчукови сокове - със 17.7% и при „сок от портокали, (със стойност Брикс ≤ 67), незамразен“ - с 0.9%.

Увеличението на продажбите на вътрешния пазар на преработените и консервирани **плодове** се дължи основно на продажбите на „конфитюри, мармалади, желета, сладка, мус, пюрета и каши от други плодове (без тези от цитрусови плодове и хомогенизирани продукти от плодове)“ - с 41% повече спрямо 2016 г. При „плодове и зърна, годни за консумация, приготвени или консервирани, с или без прибавка на захар или други подсладители или алкохол (вкл. компоти, череши в алкохол и пуканки за микровълнови фурни)“ също има увеличение на продажбите с 13.5%.

Намаление на продадените количества на вътрешния пазар има при група „плодове, неварени или варени във вода или на пара, замразени“ - с 9.2%.

Намалението на продажбите на вътрешния пазар на преработените и консервирани **зеленчуци** се дължи основно на „доматено пюре и паста, концентрирани (с тегловно съдържание на сухо вещество $\geq 12\%$)“ - продадените количества са с 45% по-малко спрямо 2016 г. При „зеленчуци (без картофи), плодове и други годни за консумация части от растения (вкл. смесите), приготвени или консервирани с оцет или оцетна киселина“

¹⁰ Данните за продажбите на консервирани плодове и зеленчуци в България за периода 2012 - 2016 г. са на база изчерпателни годишни статистически изследвания. Годишните данни за 2017 г. съгласно Националната програма на НСИ за статистически изследвания ще бъдат налични след м. ноември 2018г.
стр. 26 от 41

намалението е с 19%, а при „зеленчуци (без картофи) и смеси от зеленчуци, неварени или варени във вода или на пара, замразени“ - с 14.9%.

Увеличение има само в продуктовата група „зеленчуци, несмесени (без картофи, грах, фасул, аспержи, маслини и кисело зеле) и смеси от зеленчуци, незамразени, приготвени или консервирани по начин, различен от този с оцет или оцетна киселина, без готови зеленчукови ястия - с 29%.

Таблица: Продажби на вътрешния пазар, предварителни данни (2016-2017)

6.2. Годишни данни (2012–2016)

Виж пълната версия на анализа.

Данните за общите продажби включват единствено продажбите на производителите на разглежданите в анализа продукти.

Преработените и консервирани зеленчуци, плодове и сосове са представени в таблицата по-долу в мярка „тона“, а плодовите и зеленчукови сокове – в хил. литри. Поради конфиденциалност и при продажбите, някои продукти не са включени в общите редове. Конфиденциалните продукти са описани в табличен вид в Приложение 3.

През 2016 г. общите продажби на производителите на консервирани и преработени плодове и зеленчуци, плодови и зеленчукови сосове, и сосове и подправки, са на стойност 414.9 млн. EUR, което е увеличение с 16.8% спрямо 2015 г. и с 40.2% спрямо 2012 г.

Таблица: Общи продажби на производителите на консервирани плодове и зеленчуци (2012-2016)

Графика: Стойностна структура на продажбите (2015-2016), %

6.2.1. Преработени и консервирани зеленчуци

Виж пълната версия на анализа.

Количествата преработени и консервирани зеленчуци, продадени от българските производители през 2016 г. са с 9.1% повече в сравнение с 2015 г., а спрямо 2012 г. – с 32.6%.

Делът на продажбите на вътрешния пазар от общите продажби на производителите е 70% за 2016 г. в количествено изражение.

Спрямо 2015 г. продадените на вътрешния пазар количества са се увеличили с 19.5%, а спрямо 2012 г. - увеличение с 45.8%.

Графика: Количествена структура на общите продажби на преработени и консервирани зеленчуци (2015-2016), %

Графика: Преработени и консервирани зеленчуци (Продажби 2012-2016), в хил. тона

6.2.2. Преработени и консервирани плодове

Виж пълната версия на анализа.

Общите продажби на преработени и консервирани плодове, реализирани от българските производители през 2016 г. в сравнение с 2015 г. са нараснали с 63%, а спрямо 2012 г. – над два пъти.

В количественната структура на общите продажби за 2016 г. най-голям дял имат черупковите плодове, фъстъци и други ядки и семена – с дял от 62.6%. Плодовете, приготвени или консервирани по друг начин (вкл. компоти) са с дял от 15.5%, а замразените плодове – 8.4%.

Делът на продажбите на вътрешния пазар от общите продажби на производителите в количествено изражение за 2016 г. е 45.3%. Спрямо 2015 г. продадените на вътрешния пазар количества са се увеличили с 56.3%, а спрямо 2012 г. – увеличението е близо два пъти.

Графика: Количествена структура на общите продажби на преработени и консервирани плодове (2015-2016), %

Графика: Преработени и консервирани плодове (Продажби 2012-2016), в хил. тона

6.2.3.Плодови и зеленчукови сокове

Виж пълната версия на анализа.

В периода 2012-2016 г. общите продажби на производителите на сокове са били най-големи през 2012 г., а през 2016 г. – най-малки. Намалението през 2016 г. е с 26.2% спрямо 2012 г., а спрямо 2015 г. – с 12.6%.

В количественната структура на общите продажби за 2016 г. най-голям дял имат соковете от други плодове и зеленчуци, вкл. и смесени – с дял от 58.4%. Соковете от портокали са с дял от 17.6%, а от ябълки – 16.1%.

Делът на продажбите на вътрешния пазар от общите продажби на производителите е 83.3% за 2016 г. в количествено изражение.

Спрямо 2015 г. реализираните на вътрешния пазар плодови и зеленчукови сокове са намалели с 14.6%, а спрямо 2012 г. има увеличение с 9.3%.

Графика: Количествена структура на общите продажби на плодови и зеленчукови сокове (2015-2016), %

Графика: Плодови и зеленчукови сокове (Продажби 2012-2016), в млн. литра

6.2.4.Сосове и подправки

Виж пълната версия на анализа.

Производителите на сосове и подправки през 2016 г. са реализирали общи продажби в сравнение с 2015 г. по-малко с 4.1%, докато спрямо 2012 г. има нарастване с 2.5%.

В количественната структура на общите продажби за 2016 г. най-голям дял имат продуктите от група „майонеза, готови сосове и препарати за сосове; комбинирани подправки“ – с дял от 68.3%. Кетчуп от домати и други сосове от домати са с дял от 27.3%, а готовата горчица – 4.3%.

Делът на продажбите на вътрешния пазар от общите продажби на производителите в количествено изражение е 92.8% за 2016 г.

Спрямо 2015 г. реализираните на вътрешния пазар сосове и подправки са повече с 6.7%, а спрямо 2012 г. – повече с 8.1%.

Графика: Количествена структура на общите продажби на сосове и подправки (2015-2016), %

Графика: Сосове и подправки (Продажби 2012-2016), в хил. тона

VII . Внос - Износ

7.1. Външнотърговски баланс

Виж пълната версия на анализа.

Стокообменът на България с преработени и консервирани плодове и зеленчуци през 2017 г. нараства с 10% в сравнение с 2016 г., а спрямо 2012 г. – увеличението е с 44.6%.

Запазва се тенденцията на увеличение на стокообмена в целия разглеждан период (2012-2017 г.)

Външнотърговското салдо за периода 2012-2017 г. е положително, с тенденция на нарастване за целия период.

Таблица: Външнотърговски баланс с преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в млн. EUR

Графика: Външнотърговски обмен с преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), млн. EUR

7.2. Внос

Виж пълната версия на анализа.

През 2017 г. в стойностно изражение има увеличение на вноса с 8.5% спрямо 2016 г., а спрямо 2012 г. – увеличение с 34.4%.

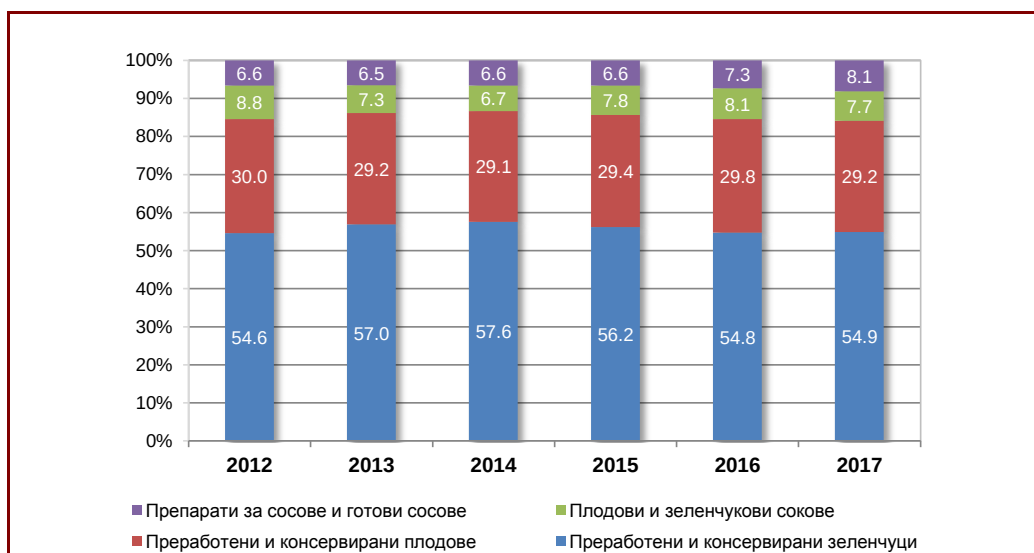
Делът им във вноса на страната е 0.7%, като се запазва постоянен за периода 2015-2017 г.

Таблица: Внос на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в хил. EUR

Таблица: Внос на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в тона

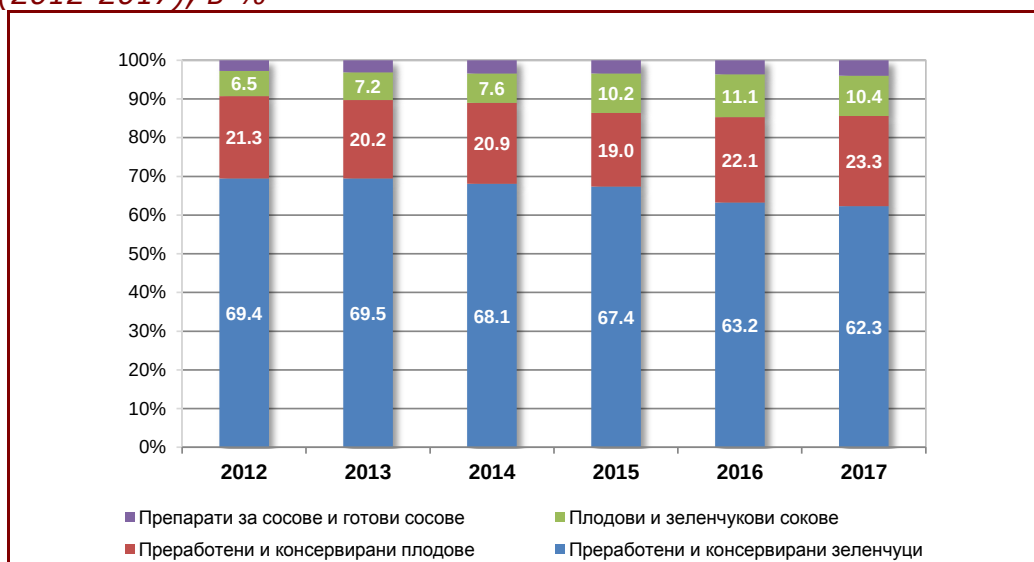
В структурата на стойностния обем на внесените през 2017 г. консерви най-голям дял имат зеленчуковите консерви – 54.9%. Тази структура се запазва в целия разглеждан период, като най-голям дял са имали внесените зеленчукови консерви през 2014 г. - 57.6%.

Структура на стойностния обем на внесените преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в %

В продуктовата структура на внесените през 2017 г. количества най-голям дял имат преработените и консервирани зеленчуци – 62.3%. Тази структура се запазва в целия разглеждан период, като най-голям дял са имали внесените количества зеленчукови консерви през 2013 г. - 69.5%.

Структура на внесените количества преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в %

7.2.1. Преработени и консервирани зеленчуци

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Внос на преработени и консервирани зеленчуци (Продуктова структура 2016-2017), %

7.2.2. Преработени и консервирани плодове

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Внос на преработени и консервирани плодове (2016-2017), структура %

7.2.3. Плодове и зеленчукови и сокове

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Внос на плодове и зеленчукови сокове (2016-2017), структура %

7.2.4. Сосове и подправки

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Внос на сосове и подправки (2016-2017), структура %

7.3. Износ

Виж пълната версия на анализа.

През 2017 г. продължава увеличението на износа на консервирани плодове и зеленчуци.

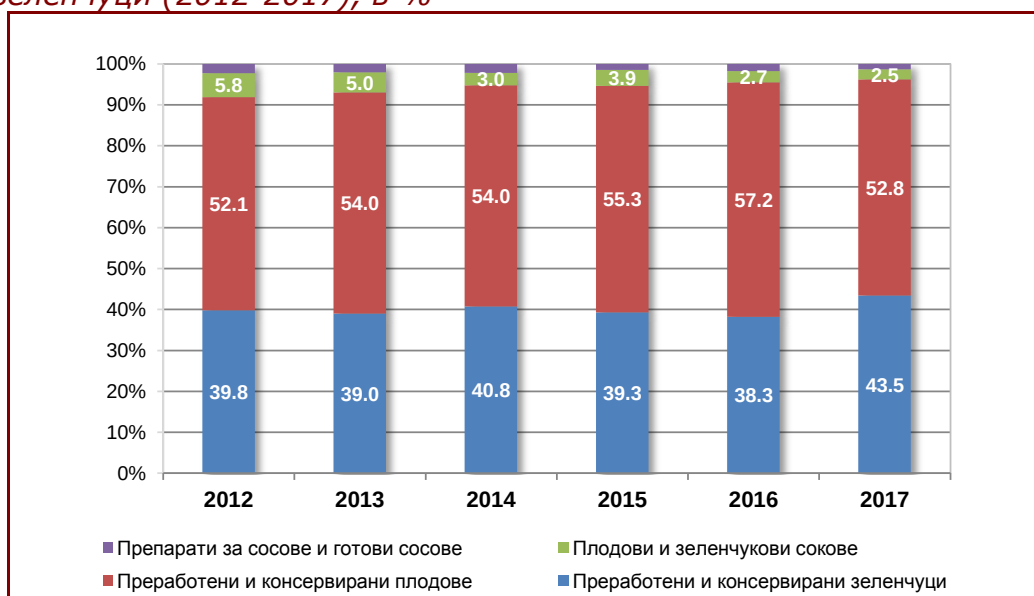
Делът на изнесените консервирани плодове и зеленчуци в общия износ на страната през 2017 г. е 0.95%, за сравнение за 2016 г. също е 0.95%.

Таблица: Износ на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в хил. EUR

Таблица: Износ на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в тона

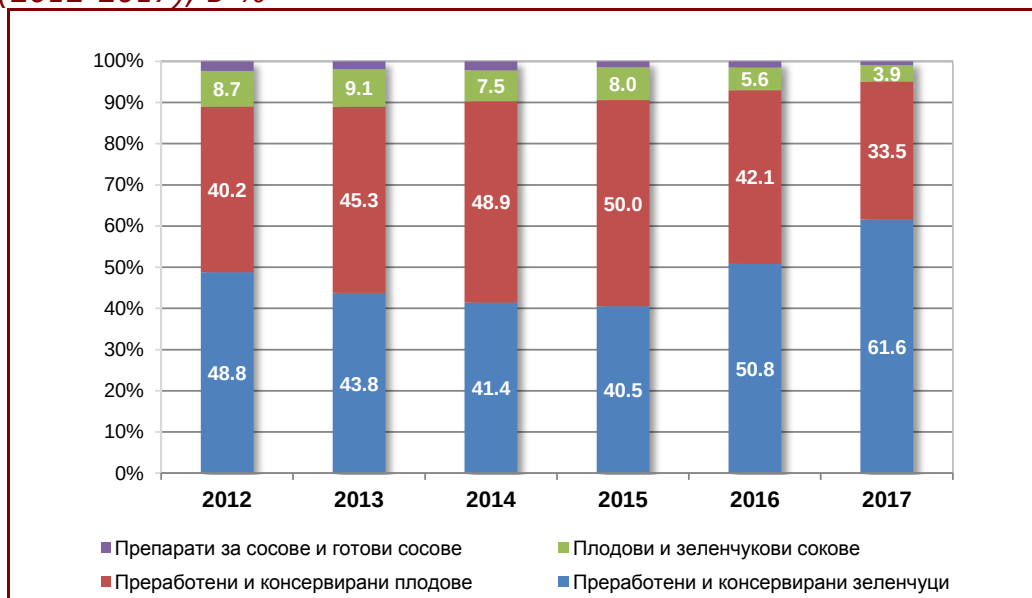
В структурата на стойностния обем на изнесените през 2017 г. консерви най-голям дял имат плодвите консерви – 52.8%. Тази структура се запазва в целия разглеждан период, като за 2016 г. този дял е най-голям.

Структура на стойностния обем на изнесените преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в %

В продуктовата структура на изнесените през 2017 г. количества най-голям е делът на преработените и консервирани зеленчуци – 61.6%, докато за периода 2012 - 2015 г. в продуктовата структура на изнесените количества най-голям дял имат преработените и консервирани плодове.

Структура на изнесените количества преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в %

7.3.1. Преработени и консервирани зеленчуци

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Износ на преработени и консервирани зеленчуци (Продуктова структура 2016-2017), %

7.3.2. Преработени и консервирани плодове

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Износ на преработени и консервирани плодове (2016-2017), %

7.3.3. Плодови и зеленчукови сокове

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Износ на зеленчукови и плодови сокове (2016-2017), %

7.3.4. Сосове и подправки

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Износ на сосове и подправки (2016-2017), %

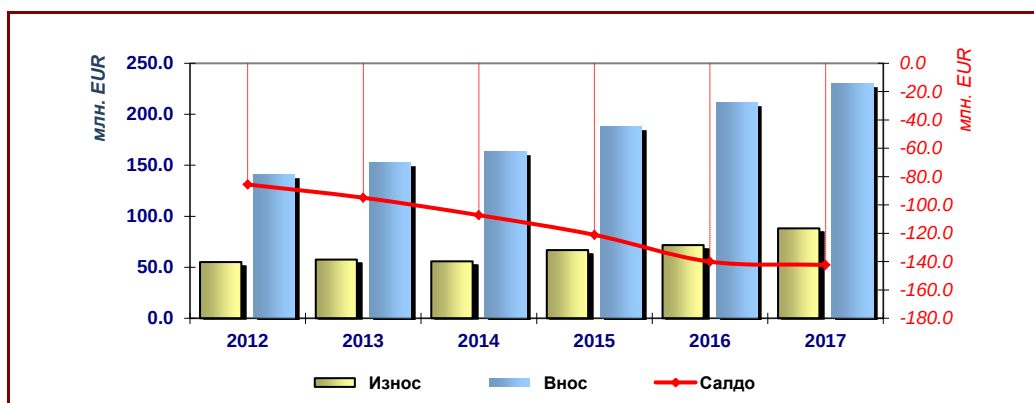
7.4. Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци

7.4.1. Външно-търговски баланс

Виж пълната версия на анализа.

Таблица: Външнотърговски обмен с пресни плодове и зеленчуци (2012-2017), млн.EUR

Външнотърговски обмен с пресни плодове и зеленчуци (2012-2017)

7.4.2. Внос

Виж пълната версия на анализа.

7.4.3. Износ

Виж пълната версия на анализа.

7.5. Регионални пазари

7.5.1. Внос

Виж пълната версия на анализа.

7.5.2. Износ

Виж пълната версия на анализа.

VIII . Предприятия от сектора

8.1. Активи и пасиви

Виж пълната версия на анализа.

8.2. Рентабилност, ликвидност, задлъжнялост, стабилност

8.2.1. Рентабилност

Виж пълната версия на анализа.

8.2.2. Ликвидност

Виж пълната версия на анализа.

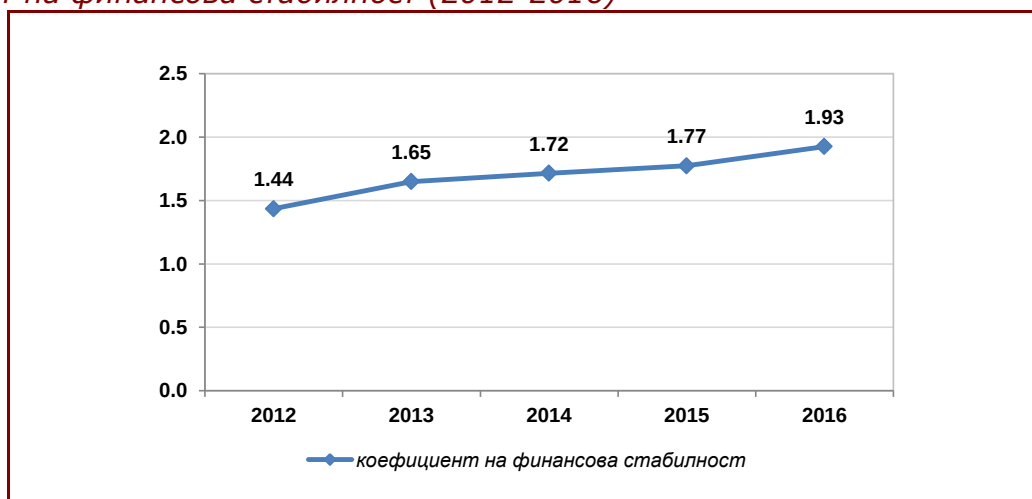
8.2.3. Задлъжнялост

Виж пълната версия на анализа.

8.2.4. Коефициент на финансова стабилност

Виж пълната версия на анализа.

Коефициент на финансова стабилност (2012-2016)

8.3. Конкуренция, пазарен дял ¹¹

Виж пълната версия на анализа.

8.3.1. Водещи предприятия по приходи от продажби

Топ предприятия от сектора по приходи от продажби¹² за 2016 г.

¹¹ Класацията е направена по текущи данни от Информационната система за българските предприятия BEIS (www.beis.bia-bg.com)

¹² Приходите от продажби включват приходи от продажба на: продукция, стоки, материали, услуги, дълготрайни материални и нематериални активи, други приходи (не са включени финансовите приходи, приходи от финансиране, извънредни приходи)

No_2016	Предприятие	Продажби (хил. лв.)	
		2015	2016
1	Агри България ЕООД - Радиново	39 698	42 875
2	Куминяно Фрут ООД - Катунца	38 341	41 444
3	Палиррия България ЕАД - Нова Загора	34 799	37 303
4	Тимбарк България ЕООД - Казачево	24 973	30 971
5	Дерони ООД - Хасково	27 652	30 548
	...		

Източник: BEIS

8.3.2. Водещи предприятия по печалба

Топ предприятия от сектора по печалба за 2016 г.

No_2016	Предприятие	Печалба/Загуба (хил. лв.)	
		2015	2016
1	Палиррия България ЕАД - Нова Загора	7 403	11 051
2	Куминяно Фрут ООД - Катунца	8 833	6 580
3	Балкан Агрикалчарал ЕООД - София	-50	2 986
4	Конекс Тива АД - Оризово	2 000	2 928
5	Олинеза Премиум ООД - Костинброд	-5	2 740
	...		

Източник: BEIS

8.3.3. Водещи предприятия по Дълготрайни активи (ДА)

Топ предприятия от сектора по ДА за 2016 г.

No_2016	Предприятие	ДА (хил. лв.)	
		DA2015	DA2016
1	Ойропак ЕООД - София	52 816	52 795
2	Филикон 97 АД - Пловдив	33 080	32 217
3	Ековита ООД - Пазарджик	29 692	29 870
4	Агрофрукт ООД - София	24 569	24 569
5	Пенелопа Груп ЕООД - Карнобат	16 145	16 305
	...		

Източник: BEIS

8.3.4. Водещи предприятия по служители

Топ предприятия от сектора по брой на служителите (април 2018 г.)

No	Предприятие	Социално осигурени, към м. април 2018 г.
1	Палиррия България ЕАД - Нова Загора	811
2	Конекс Тива АД - Оризово	320
3	Олимпос 99 ООД - Благоевград	250
4	Олинеза Премиум ООД - Костинброд	245
5	Филикон 97 АД - Пловдив	226
	...	

Източник: BEIS

8.4. Сертифицирани фирми

Виж пълната версия на анализа.

IX . Дружества – Дайджест

Виж пълната версия на анализа.

- ♦ "Булконс Първомай" инвестира 5 млн. лв. в модернизиране на процеса за производство на лютеница. Половината от средствата са безвъзмездни по мярка 4.2 "Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти" от Програмата за развитие на селските райони. В резултат на инвестицията фирмените цехове и оборудването в предприятието в Първомай са напълно обновени, закупени са и машини за производство на лютеница "Първомай" в малки кутийки за бързо хранене. "Булконс Първомай" произвежда лютеница, домати сосове, различни зеленчукови консерви (печени белени чушки, апетитка, пиперкова разядка и др.). Около 20% от продукцията е за експорт, основните задгранични пазари на компанията са Канада, Великобритания, САЩ, Германия, Русия. За 2016 г. приходите от продажби на дружеството достигат 5.588 млн. лв., а печалбата – 527 хил. лв. За 2017 продажбите се вдигат с около 2%, а печалбата пада заради направените инвестиционни разходи.

Капитал 2018-06-28

X . Нормативна уредба в сектора

Виж пълната версия на анализа.

XI . Приложения

Виж пълната версия на анализа.

11.1. Приложение 1

Таблица: Производство на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2016)

11.2. Приложение 2

Таблица: Общи продажби на производителите на консервирани плодове и зеленчуци (2012-2016), в количество и стойност (в хил.EUR без ДДС)

11.3. Приложение 3

Таблица: Продукти, данните за които са конфиденциални през 2016 г.

11.4. Приложение 4

Таблица: Внос на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в хил. EUR

Таблица: Внос на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в тона

11.5. Приложение 5

Таблица: Средни цени на внесените преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в EUR/кг

11.6. Приложение 6

Таблица: Износ на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в хил. EUR

Таблица: Износ на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в тона

11.7. Приложение 7

Таблица: Средни цени на изнесените преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в EUR/кг

11.8. Приложение 8

Таблица: Внос на пресни плодове и зеленчуци (2012-2017), в хил. EUR

Таблица: Внос на пресни плодове и зеленчуци (2012-2017), в тона

11.9. Приложение 9

Таблица: Износ на пресни плодове и зеленчуци (2012-2017), в хил. EUR

Таблица: Износ на пресни плодове и зеленчуци (2012-2017), в тона

11.10. Приложение 10

Таблица: Водещи страни, от които се внасят пресни и преработени плодове и зеленчуци, и хранителни продукти от тях (2015-2017), хил. EUR

11.11. Приложение 11

Таблица: Водещи страни, за които се изнасят пресни и преработени плодове и зеленчуци, и хранителни продукти от тях (2015-2017), хил. EUR

11.12. Приложение 12

Таблица: Сертификат ISO 9001

Таблица: Сертификат ISO 14001

Таблица: Сертификат ISO 22000

Таблица: Сертификат OHSAS 18001

Таблица: Сертификат FSC

Таблица: Сертификат IFS

Таблица: Стандарт HACCP

11.13. Приложение 13

Таблица: Членове на GS1

11.14. Приложение 14

Таблица: Нормативни актове, уреждащи отношенията в сектора

11.15. Приложение 15

Таблица: Полезни връзки

11.16. Приложение 16

Таблица: Термини и определения

XII . Индекс на таблиците и графиките

БВП, процентна промяна спрямо предходна година (2014-2019)	8
Инфлация, промяна спрямо предходна година (2014-2019)	8
Основни макроикономически показатели на България (2017)	10
Таблица: Основни икономически показатели за сектора в България (2012-2016) ...	19
Дял на продукцията в консервната от преработващата промишленост (2012-2016)	19
Индекс на производителността на труда в сектора, на база предходна година	20
Графика: ЧПИ в сектор „Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци“ (2012-2016), млн. EUR	20
Таблица: Производство, предварителни данни (2016-2017)	22
Таблица: Производство, годишни данни (2012-2016).....	22
Преработени и консервирани зеленчуци (Продуктова структура '2016), %	22
Преработени и консервирани плодове (Продуктова структура '2016), %.....	23
Плодови и зеленчукови сокове (Продуктова структура '2016), %	24
Сосове и подправки (Продуктова структура '2016), %	25
Таблица: Продажби на вътрешния пазар, предварителни данни (2016-2017)	27
Таблица: Общи продажби на производителите на консервирани плодове и зеленчуци (2012-2016)	27
Графика: Стойностна структура на продажбите (2015-2016), %	27
Графика: Количествена структура на общите продажби на преработени и консервирани зеленчуци (2015-2016), %	27
Графика: Преработени и консервирани зеленчуци (Продажби 2012-2016), в хил. тона.....	27
Графика: Количествена структура на общите продажби на преработени и консервирани плодове (2015-2016), %	28
Графика: Преработени и консервирани плодове (Продажби 2012-2016), в хил. тона	28
Графика: Количествена структура на общите продажби на плодови и зеленчукови сокове (2015-2016), %.....	28
Графика: Плодови и зеленчукови сокове (Продажби 2012-2016), в млн. литра	28
Графика: Количествена структура на общите продажби на сосове и подправки (2015-2016), %	28
Графика: Сосове и подправки (Продажби 2012-2016), в хил. тона	28
Таблица: Външнотърговски баланс с преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в млн. EUR	29
Графика: Външнотърговски обмен с преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), млн. EUR	29
Таблица: Внос на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в хил. EUR	29
Таблица: Внос на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в тона.....	29
Структура на стойностния обем на внесените преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в %.....	29
Структура на внесените количества преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в %.....	30
Графика: Внос на преработени и консервирани зеленчуци (Продуктова структура 2016-2017), %.....	30
Графика: Внос на преработени и консервирани плодове (2016-2017), структура %	30
Графика: Внос на плодови и зеленчукови сокове (2016-2017), структура %	31
Графика: Внос на сосове и подправки (2016-2017), структура %	31
Таблица: Износ на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в хил. EUR	31
Таблица: Износ на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в тона.....	31

Структура на стойностния обем на изнесените преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в %	31
Структура на изнесените количества преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в %	32
Графика: Износ на преработени и консервирани зеленчуци (Продуктова структура 2016-2017), %	32
Графика: Износ на преработени и консервирани плодове (2016-2017), %	32
Графика: Износ на зеленчукови и плодови сокове (2016-2017), %	32
Графика: Износ на сосове и подправки (2016-2017), %	32
Таблица: Външнотърговски обмен с пресни плодове и зеленчуци (2012-2017), млн.EUR	32
Външнотърговски обмен с пресни плодове и зеленчуци (2012-2017)	32
Коефициент на финансова стабилност (2012-2016)	34
Топ предприятия от сектора по приходи от продажби за 2016 г.	34
Топ предприятия от сектора по печалба за 2016 г.	35
Топ предприятия от сектора по ДА за 2016 г.	35
Топ предприятия от сектора по брой на служителите (април 2018 г.)	35
Таблица: Производство на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2016)	38
Таблица: Общи продажби на производителите на консервирани плодове и зеленчуци (2012-2016), в количество и стойност (в хил.EUR без ДДС)	38
Таблица: Продукти, данните за които са конфиденциални през 2016 г.	38
Таблица: Внос на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в хил. EUR	38
Таблица: Внос на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в тона	38
Таблица: Средни цени на внесените преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в EUR/кг	38
Таблица: Износ на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в хил. EUR	38
Таблица: Износ на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в тона	38
Таблица: Средни цени на изнесените преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2012-2017), в EUR/кг	38
Таблица: Внос на пресни плодове и зеленчуци (2012-2017), в хил. EUR	38
Таблица: Внос на пресни плодове и зеленчуци (2012-2017), в тона	38
Таблица: Износ на пресни плодове и зеленчуци (2012-2017), в хил. EUR	38
Таблица: Износ на пресни плодове и зеленчуци (2012-2017), в тона	39
Таблица: Водещи страни, от които се внасят пресни и преработени плодове и зеленчуци, и хранителни продукти от тях (2015-2017), хил. EUR	39
Таблица: Водещи страни, за които се изнасят пресни и преработени плодове и зеленчуци, и хранителни продукти от тях (2015-2017), хил. EUR	39
Таблица: Сертификат ISO 9001	39
Таблица: Сертификат ISO 14001	39
Таблица: Сертификат ISO 22000	39
Таблица: Сертификат OHSAS 18001	39
Таблица: Сертификат FSC	39
Таблица: Сертификат IFS	39
Таблица: Стандарт HACCP	39
Таблица: Членове на GS1	39
Таблица: Нормативни актове, уреждащи отношенията в сектора	39
Таблица: Полезни връзки	39
Таблица: Термини и определения	39